

Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου: Οι «ελαφριές» αμαρτίες

/ [Ορθοδοξία· Διεθνές Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων](#)

Σταχυολόγηση καί διασκευή κειμένου από τά “Πνευματικά Γυμνάσματα” τοῦ ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου:

Ἄς σκεφτοῦμε τ’ ἀμαρτήματα ἐκεῖνα πού ὀνομάζουν μερικοί “ἐλαφριά”, καί πού δέν εἶναι βέβαια θανάσιμα, ἔχουν ὅμως κάποιο βάρος ἐνοχῆς. Σ’ αὐτά πέφτουμε ἄλλοτε ἀπό ἀπροσεξία καί ἄγνοια, ἄλλοτε ἀπό χαινότητα καί ἀσθενική θέληση καί ἄλλοτε συνειδητά, μέ ἀπόλυτη γνώση καί θέληση. Στήν τελευταία περίπτωση ὑπάρχει τό μεγαλύτερο βάρος ἐνοχῆς.

Ἐνα ἀμάρτημα θεωρεῖται ἐλαφρό, ὅταν συγκριθεῖ μέ μιᾶ θανάσιμη ἀμαρτία. Δέν εἶναι ὅμως ἐλαφρό, ὅταν τό δοῦμε μεμονωμένο καί καθεαυτό. Π.χ. Μιά λίμνη λέγεται μικρή, ὅταν συγκριθεῖ μέ μιᾶ μεγάλη θάλασσα. Ἄλλ’ αὐτή καθεαυτή δέν εἶναι μικρή, γιατί περιέχει πολύ νερό. Ἔτσι καί ἡ ἐλαφριά ἀμαρτία μπροστά σέ μιᾶ θανάσιμη ἀμαρτία φαίνεται μικρή.

Ἀλλά καί αὐτή μόνη της εἶναι ἕνα μεγάλο κακό. Ἐπειδή καί ἡ μικρή ἀμαρτία καί ἡ μεγάλη εἶναι ἐξίσου παράβαση τοῦ θείου νόμου, ὅπως ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστής

Ίωάννης: «Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἀνομία» (Α΄ Ίω. 3, 4). Καὶ ἐπειδὴ, κατὰ τὸν ἀδελφόθεο Ἰάκωβο, ὅποιος τηρήσει ὅλο τὸ νόμο, σφάλλει ὅμως σ' ἓνα μόνο, γίνεται παραβάτης ὅλου τοῦ νόμου: «Ὅστις ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ πταίση δέ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἔνοχος» (Ίακ. 2, 10).

Λοιπὸν, ἀγαπητοί μου, πῶς μπορούμε νὰ θεωροῦμε μικρά τὰ συνηθισμένα ἁμαρτήματά μας, ὅπως εἶναι τὰ «ἀθῶα» ψέματα, ὁ θυμὸς, ἡ ἀνευλάβεια στὴν ἐκκλησία, ἡ λύπη καὶ ἡ μικροζήλεια γιὰ τὰ καλά τοῦ διπλανοῦ μας, ἡ ἀργολογία, τὰ πολλά ἀστεῖα καὶ γέλια καὶ πειράγματα, ὁ χορτασμός τῆς κοιλιᾶς, ὁ στολισμὸς τοῦ σώματος καὶ τόσα ἄλλα; Πῶς εἶναι δυνατό νὰ λογαριάζουμε σάν μικρά αὐτά τὰ ἁμαρτήματα, πού θὰ τρομάζαμε ἂν γνωρίζαμε ὅλο τὸ βᾶρος τους; Ἄς μὴ νομίζουμε ὅτι μ' αὐτά δέν ἐναντιωνόμαστε στό θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ δέν χάνουμε τὴ θεία δόξα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Βρισκόμαστε σέ πλάνη ἂν πιστεύουμε, π.χ., ὅτι τὸ συγγνωστό ἁμάρτημα τῆς ἀργολογίας δέν κακοφαίνεται στό Θεό, τὴ στιγμή πού εἶναι σαφὴς ὁ λόγος Του: «Λέγω δέ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐάν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρα κρίσεως· ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιοθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ» (Ματθ. 12, 36).

Πῶς μπορούμε ἀκόμα νὰ ποῦμε, ὅτι δέν ἐναντιωνόμαστε στό θεῖο θέλημα μέ τὰ ἄτακτα γέλια μας, τὴ στιγμή πού ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ὄχι μόνο δέν γέλασε ποτέ σάν ἄνθρωπος, ἄλλα καὶ τέσσερις φορές ἔκλαψε καὶ μέ τὸ στόμα Του μᾶς προειδοποίησε «οὐαὶ ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε;» (Λουκ. 6, 25). Ὁ Μέγας Βασίλειος μάλιστα ὄρισε καὶ κανόνα ἀφορισμοῦ μιᾶς ἐβδομάδας γιὰ τὸ μοναχὸ ἢ τὴ μοναχὴ πού θὰ γελάσει ἢ θὰ πεῖ ἄπρεπα καὶ ἀστεῖα λόγια: «Εἰ τις εὐτράπελα φθέγγεται ἢ γέλωτα ἀπρεπῆ, ἀφοριζέσθω ἐβδομάδα μίαν» (Ἐν τοῖς Ἐπιτιμ. τῶν κανονικῶν).

Πῶς μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι δέν εἶναι ἀντίθετα στό θέλημα τοῦ Θεοῦ τὰ ψέματα καὶ τὰ φαγοπότια, τὴ στιγμή πού ὁ Κύριος προειδοποιεῖ ὅτι θ' ἀφανίσει ὅλους τους ψεῦτες – «ἀπολεῖς πάντας τούς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος» (Ψαλμ. 5, 7) – καὶ καταριέται τούς χορτασμένους – «οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι, ὅτι πεινάσετε;» (Λουκ. 6, 25).

Καὶ γιὰ νὰ μιλήσουμε γενικά, πῶς μπορούμε νὰ ἰσχυριστοῦμε πῶς τὰ μικρά ἁμαρτήματα δέν μᾶς ἀφαιροῦν τὴν ἀρετὴ καὶ τὴ Θεία Χάρη, ὅταν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα λέει ἀλληγορικά μέ τὸ στόμα τοῦ Ἐκκλησιαστῆ «μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἠδύσματος;» (10, 1). Κι αὐτὸ οἱ Πατέρες τὸ ἐρμηνεύουν ἔτσι: Οἱ μῦγες, ὅταν πετᾶνε πάνω ἀπὸ ἓνα ἀρωματικὸ μῦρο χωρὶς νὰ σταματᾶνε πάνω του, δέν τὸ ἀλλοιώνουν. Ὅταν ὅμως σταθοῦν καὶ πέσουν μέσα καὶ ψοφήσουν, τὸ

βρωμίζουν και χαλάνε την εύωδία του. Έτσι και οι μικρές αμαρτίες, όταν δεν σταματάνε πολύ σε μία εύλαβική κι έναρετη ψυχή, δεν της προξενούν τόσο μεγάλη ζημιά. Όταν όμως σταθούν πολύ, τότε η ψυχή αρχίζει να κλίνει με τη θέλησή της σ' αυτές, όποτε της αφαιρούν την καθαρότητα της αρετής και την εύωδία της Θείας Χάριτος, και την εμποδίζουν να φτάσει στην τελειότητα. Τα αμαρτήματα αυτά κάνουν βδελυκτή την ψυχή στο Θεό. Γιατί αν μόνο μία σκέψη αδικίας είναι βδελυκτή και μισητή στο Θεό - «βδέλυγμα Κυρίω λογισμός άδικος» (Παρ. 15, 26) - κι αν μόνο οι κακοί λογισμοί χωρίζουν την ψυχή από το Θεό - «σκολιοί λογισμοί χωρίζουσιν από Θεού» (Σοφ. Σπολ. 1, 3) - πόσο μάλλον χωρίζεται από την αγάπη του Θεού ή ταλαίπωρη ψυχή που αμαρτάνει;

Πρέπει λοιπόν ν' αποφεύγουμε και τις αμαρτίες που θεωρούνται μικρές. Γιατί θέλοντας από τη μία μεριά να εύαρεστήσουμε το Θεό, και πέφτοντας από την άλλη στα «έλαφρά» αυτά αμαρτήματα, που είναι τόσο μισητά στο Θεό, είναι σαν να θέλουμε να ενώσουμε τον ούρανό με τον άδη, το σκοτάδι με το φώς, τη φωτιά με το νερό και την αγιότητα με την κακία. Οι αμαρτίες αυτές, όσο μικρές κι αν φαίνονται, έχουν σοβαρή βαρύτητα, αφού προσβάλλουν τον άγιο Θεό. Γιατί και το μεγαλύτερο κακό που αναφέρεται στα κτίσματα, είναι ασύγκριτα μικρότερο από εκείνο που αναφέρεται στον Κτίστη.

Άς ντραπούμε λοιπόν, που δεχθήκαμε στην καρδιά μας χωρίς αντίρρηση όσα δεν θέλει ο Θεός. Άς αποστραφούμε χίλιες φορές την όλιγωρία που δείξαμε ως τώρα στην εφαρμογή των εντολών Του, και άς αποφασίσουμε όχι μόνο να μην κάνουμε τέτοια μικρά αμαρτήματα, αλλά να βγάλουμε τελείως από την καρδιά μας κάθε κλίση σ' αυτά. Κι αν πέσουμε καμιά φορά, από ασθένεια της φύσεως και της θελήσεώς μας, να μην αφήσουμε την καρδιά μας να τ' αγαπήσει, αλλά γρήγορα να τα μισήσουμε, να μετανοήσουμε, να εξομολογηθούμε και να παρακαλέσουμε το Θεό να μας δυναμώσει με τη χάρη Του για να μην ξαναπέσουμε.

Άς σκεφτούμε τώρα το πλήθος των κακών που προξενούν στην ψυχή μας οι «έλαφριές» αμαρτίες. Όπως μία άρρώστια, έστω και άσήμαντη, εξασθενίζει το σώμα, έτσι και οι μικρές αμαρτίες εξασθενίζουν την ψυχή και της αφαιρούν κάτι από την προθυμία της για το καλό. Κάθε άμαρτία, όσο μικρή κι αν φαίνεται, μας χωρίζει από το Χριστό, όπως αναφέρει και ο προφήτης: «Τά αμαρτήματα υμών διιστώσιν άναμέσον υμών και άναμέσον του Θεού» (Ήσ. 59, 2). Άκόμα και το μικρό, το συγγνωστό άμάρτημα ψυχραίνει την αγάπη, νεκρώνει την εύλάβεια, ξηραίνει την κατάνυξη, στεγνώνει τα δάκρυα, μαραίνει τη μετάνοια και δεν αφήνει τη Χάρη του Θεού να μας έπισκεφθει. Το μεγαλύτερο όμως κακό είναι, ότι από τα μικρά αυτά αμαρτήματα θα προχωρήσουμε γρήγορα και στα μεγάλα, στα θανάσιμα, που καταστρέφουν τελείως τον ταλαίπωρο άνθρωπο. Πρώτο, γιατί άδυνατίζουν τις

καλές ἕξεις τῆς ψυχῆς· δεύτερο, γιατί ἐμποδίζουν τὴν ἐνίσχυση καὶ ἐνδυνάμωσή μας ἀπὸ τὸ Θεό· καὶ τρίτο, γιατί συνηθίζουν τὴ θέλησή μας νὰ κλίνει εὐκόλα σὸ κακό.

Ἄς δοῦμε τώρα, πῶς ἀπὸ τὰ μικρὰ ἀμαρτήματα περνάει κανεὶς στὰ μεγάλα.

Μικρὸ μᾶς φαίνεται, π.χ., νὰ κοιτάξουμε ἀπρόσεκτα ἕνα ὄμορφο πρόσωπο. Ἄς μετρήσουμε ὅμως τίς ἀμαρτίες, πού γεννιοῦνται ἀπ' αὐτό. Ἡ παρατήρηση τῆς ὀμορφιάς τοῦ προσώπου ἐκεῖνου γέννησε τὴν προσβολή· ἢ προσβολή τὸν ἡδονικὸ συνδυασμό· ὁ συνδυασμὸς τὴ συγκατάθεση· ἢ συγκατάθεση τὴν πτώση· ἢ πτώση τὴ συνήθεια· ἢ συνήθεια τὴν ἔξη· ἢ ἔξη τὴν ἀνάγκη· ἢ ἀνάγκη τὴν ἀπελπισία· ἢ ἀπελπισία τὴν κόλαση! Βλέπεις, ἀπ' αὐτό μονάχα τὸ παράδειγμα, τί μακριὰ ἀλυσίδα ἀμαρτιῶν γεννοῦν ἐκεῖνα, πού ἐσύ ὀνομάζεις ἐλαφρὰ ἀμαρτήματα; Γιατί ὅποιος δέν ὑπολογίζει τὰ μικρὰ, πέφτει καὶ στὰ μεγάλα, ὅπως λέει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα στὴ Σοφία Σειράχ: «Ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μικρὸν πεσεῖται» (19, 1).

Μαθητεία στὸν Ἅγιο Νικόδημο, Ἔκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, 2005

Ἐκ τοῦ ὀρθοδόξου ιστοτόπου τῆς Ενορίας Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Ζώνης Πατησίων www.agiazoni.gr

Πηγή: www.orthodoxianewsagency.gr